

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра філософії та суспільних наук

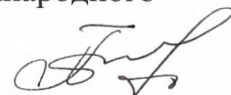
«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньої програми
«Фармація»

Руслан ЛУЦЕНКО
“ 29 ” 08. 2023 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради факультету
міжнародного

Лілія БУРЯ
Протокол від 30. 08. 2023 № 1

СИЛАБУС
ФІЛОСОФІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ
Обов'язковий компонент

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

галузь знань
спеціальність

22 «Охорона здоров'я»
226 «Фармація, промислова фармація»

кваліфікація освітня

бакалавр фармації

освітньо-професійна програма
форма навчання

Фармація
денна

курс та семестр вивчення навчальної
дисципліни

2 курс, 3 семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
філософії та суспільних наук

Зав. кафедри Віра ДУБІНІНА

Протокол від 28. 08. 2023 № 1

Полтава – 2023 рік

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача, науковий ступінь, учене звання	Дубініна Віра Олександрівна, доктор філософських наук, доцент
Профайл викладача	https://philosophy.pdmu.edu.ua/
Контактний телефон	0669182902 Дубініна Віра Олександрівна
E-mail:	vera.dubinina777@gmail.com
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://philosophy.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів 3 / 90 годин, із них:

Лекції (год.) – 8 год.,

Практичні заняття (год.) – 40 год.,

Самостійна робота (год.) – 42.

Вид контролю – ПМК

Політика навчальної дисципліни

Особливості вивчення дисципліни «Філософія та методологія науки» визначається політикою університету та кафедри щодо організації освітнього процесу.

При опануванні дисципліни ми дотримуємося Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті. (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/departament-npr/normativni-dokumenti>).

Здобувачу вищої освіти необхідно виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану; відвідувати всі види навчальних занять, передбачені навчальним планом; завчасно приходити на заняття; дотримуватись правил техніки безпеки; всебічно оволодіти знаннями та вміннями, які будуть необхідні майбутньому висококваліфікованому спеціалісту; бути відкритими до знань та нової інформації.

При наявності пропущених занять здобувач вищої освіти діє відповідно до Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/departament-npr/normativni-dokumenti>)

Політика курсу спрямована на формування у здобувачів вищої освіти критичного і конструктивного мислення. Підготовка та участь у практичних заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни та планами практичних занять; вивчення теоретичного матеріалу; опрацювання питань запропонованих для самостійного вивчення, вміння шукати і вивчати потрібну літературу.

Вивчення навчальної дисципліни «Філософія та методологія науки» вимагає: відвідування лекцій, підготовки до практичних занять; виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань згідно з навчальним планом, яка регламентована Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/departament-npr/normativni-dokumenti>)

Відповідь здобувача освіти повинна демонструвати ознаки самостійності виконання завдань, відсутність ознак плагіату. Академічна доброчесність є фундаментом сталого розвитку вищої освіти та моральним імперативом для її подальшого вдосконалення. Ми дотримуємося політики академічної доброчесності, визначеної Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету

https://www.pdmu.edu.ua/storage/sections_nv/docs_links/Sj670MBVmC9qGVuTmHU8k9ZGKuX3DlzIwRNr8pBu.pdf).

При оцінюванні результатів навчання керуємося Положенням про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/departament-npr/normativni-dokumenti>). Якщо ви не згодні з результатами оцінювання, скористайтеся рекомендаціями Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/departament-npr/normativni-dokumenti>)

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Навчальна дисципліна «Філософія та методологія науки» розглядає формування уявлень про сутність та принципи науково-дослідницької діяльності. Дисципліна являє собою вступ в загальну проблематику сучасної методології наукових досліджень. Навчальна дисципліна зорієнтована на аналіз основних методологічних проблем, які виникають у науці на сучасному етапі її розвитку, і надання уявлень про систему методів наукового дослідження, а також на отримання студентами компетенцій. Пропонований курс допоможе зрозуміти сутність наукового методу як знання про способи пізнання, як інструмента пізнання та як знаряддя верифікації наукового знання. Наукова діяльність у вищих навчальних закладах є невід'ємною складовою освітнього процесу та здійснюється з метою інтеграції наукової, навчальної та виробничої діяльності у системі вищої освіти. Закон України "Про вищу освіту" (2014) визначає головні завдання наукової діяльності у вищих навчальних закладах, серед яких: єдність змісту освіти та програм наукової діяльності; упровадження результатів наукових досліджень у практику; безпосередня участь суб'єктів навчально-виховного процесу в науково-дослідних роботах, що проводяться у вищому навчальному закладі; організація наукових, науково-практичних, науково-методичних семінарів, конференцій, конкурсів науково-дослідних, курсових, дипломних та інших робіт учасників навчально-виховного процесу.

Пропонований курс допоможе набутти важливих умінь і навичок, розвинути компетенції для навчання, професійної наукової діяльності і сприятиме отриманню змістовних знань з дисципліни та набуття практичних навичок відповідно до запитів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та практичні основи теорії пізнання, методи та методологія наукового знання та науково-дослідницької роботи.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити визначаються інтегрованим характером навчальної дисципліни, що тісно пов'язана з низкою навчальних дисциплін (філософія, українська мова за професійним спрямуванням, іноземна мова професійного спрямування, тощо), знання змісту яких є необхідним для розуміння та засвоєння основних аспектів ключових компетенцій.

Постреквізити: навчальна дисципліна пов'язаний з багатьма дисциплінами соціально-гуманітарного циклу, зокрема: з «Історією України», оскільки наука має свій історичний розвиток і відіграла значну роль у процесі становлення багатьох історичних особистостей; з «Соціологією», оскільки філософія науки тісно пов'язана з теоретичною моделлю, філософським осмисленням проблем функціонування та розвитку соціуму; та іншими дисциплінами.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

метою вивчення навчальної дисципліни є сформувати у здобувачів освіти універсальних, загальних професійних та професіональних компетенцій, які забезпечують здатність та готовність до самостійного виконання науково-дослідницької роботи, організації науково-дослідницької роботи у ВНЗ та підготовці

наукових кваліфікаційних робіт. Ознайомити з сутністю та принципами наукового дослідження, актуальними проблемами генезису наукової методології та її історії, сформулювати теоретичні знання про сутність сучасних наукових методів та теоретичних концепцій сучасної методології науки, а також формування методологічних умінь та навичок.

Основними завданнями вивчення дисципліни є

- надати та удосконалити знання і вміння організації наукового дослідження;
- надати основні знання в області методології наукового пізнання;
- ознайомити з прийомами та методами викладу та публічної презентації результатів проведених науково-дослідницьких робіт;
- ознайомити з сучасними тенденціями в організації наукових досліджень;
- сформулювати чітке уявлення про тенденції особистісного та професійного розвитку сучасного фахівця галузі охорони здоров'я;
- розвинути необхідні навички для підвищення потенціалу особистості;
- активізувати особистісний розвиток, формування компетенцій, які сприяють самореалізації у науково-дослідницькій діяльності;
- надати основні знання про значимі напрямки та концепції методології науки.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі фармації та промислової фармації або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів фармацевтики і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 04. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 05. Виявляти та вирішувати проблеми.

ЗК 06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 07. Здатність до вибору стратегії спілкування та командної роботи.

ЗК 08. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 09. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Спеціальні (предметні):

- Здатність застосовувати на практиці фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, розуміти соціальні наслідки професійної діяльності, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах поведінки відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України;
- Здатність здійснювати загальне та маркетингове управління асортиментною,

товарно-інноваційною, ціновою, збутовою та комунікативною політиками суб'єктів фармацевтичного ринку на основі результатів маркетингових досліджень та з урахуванням ринкових процесів на національному і міжнародному ринках.

- Здатність застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності аптечних, оптово-посередницьких, виробничих підприємств та інших фармацевтичних організацій відповідно до принципів Належної практики фармацевтичної освіти та Глобальної рамки FIP, демонструвати навички лідерства.

Програмні результати навчання:

ПРН 02. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності; використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності.

ПРН 04. Позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці; формулювати цілі власної діяльності з урахуванням суспільних і виробничих інтересів.

ПРН 05. Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях з використанням креативних методів та підходів; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.

ПРН 08. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді та керувати професійним розвитком осіб та груп.

ПРН 10. Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності та здатність продовжувати навчання із зазначеним ступенем автономії.

ПРН 20. Застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності аптечних, оптово-посередницьких, виробничих підприємств відповідно до принципів Належної практики фармацевтичної освіти та демонструвати навички лідерства.

ПРН 25. Застосовувати у професійній діяльності сучасні методи соціальної взаємодії «фармацевт-лікар-пацієнт» з метою забезпечення максимально раціональної лікарської терапії у певного хворого, а також для здійснення фармацевтичної опіки під час вибору та відпуску безрецептурних лікарських засобів.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти повинні

знати:

- основні історичні етапи становлення науково-пізнавальної діяльності людства;
- центральні напрями і основні поняття філософії та методології науки;
- основні концепції сучасної методології науки;
- місце проблематики, пов'язаної з методологією наукового пізнання;
- специфіку осягнення істини в науковому пізнанні;
- методологію і методи сучасного наукового пізнання.

вміти:

- аналізувати особливості основних проблем центральних напрямів філософії та методології науки;
- характеризувати історико-філософський контекст основних методологічних проектів;
- визначати потенціал філософії та методології науки як міждисциплінарної галузі.

- творчо застосовувати отримані знання в дослідній роботі;
- працювати над поглибленням та систематизацією знань з проблем методології наукового пізнання;
- застосовувати отримані методологічні знання в пізнавальному процесі.

Структура навчальної дисципліни
Структура навчальної дисципліни

Зміст змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	Усього	Лекції	Семинари	Практичні	С Р С
Наука як фундаментальна система знань та дослідницька діяльність. Основні засади наукового дослідження: наукова картина світу та філософські засади.	8	2	-	4	2
Виникнення науки та закономірності її розвитку. Класична раціональність і неklasична наука.	6		-	4	2
Метод, методологія та методологічні системи. Пізнання як предмет філософського аналізу.	8	2	-	4	2
Загально-філософські питання наукової методології та методів наукового пізнання.	6		-	4	2
Наука як продуктивна сила.	6		-	4	2
Зміна типів наукової раціональності. Сучасні концепції розвитку науки.	6		-	4	2
Концептуально- методологічний простір аналізу раціонального пізнання.	6		-	4	2
Технологія проведення наукових досліджень. Рівні та методи наукового дослідження.	8	2	-	4	2
Морально-етичні аспекти розвитку сучасної науки.	6	-	-	2	4
Академічна доброчесність.	10	2		4	4
Підготовка до практичних занять	14				14
	6			2	4
Підсумковий модульний контроль					
Разом	90	8	-	40	42

Тематичний план лекцій із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

лекції

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Наука як фундаментальна система знань та дослідницька діяльність. Основні засади наукового дослідження: наукова картина світу та філософські засади. <ul style="list-style-type: none"> • Виникнення науки та закономірності її розвитку. • Основні етапи формування науки. • Логіка розвитку науки. • Загальні моделі динаміки науки у сучасній філософії. • Основні засади наукового дослідження • Наукова картина світу 	2
2.	Метод, методологія та методологічні системи. Пізнання як предмет філософського аналізу. <ul style="list-style-type: none"> • Основні функції методу, методології та методологічної системи. • Вибір напрямку і теми наукового дослідження • Визначення предмета і об'єкта дослідження. Мета і завдання дослідження • Послідовність та етапи виконання наукових досліджень • Взаємозв'язок практики з науковим пізнанням дослідженням. • Пізнання як предмет філософського аналізу. 	2
3.	Технологія проведення наукових досліджень. Рівні та методи наукового дослідження. <ul style="list-style-type: none"> • Стадії та етапи науково-дослідного процесу. • Методика дослідження: зміст та принципи розробки, формування мети та результати наукових досліджень • Методика роботи з поняттями. • Загальнологічні методи досліджень. • Методи теоретичного дослідження. • Методи емпіричного дослідження. 	2
4.	Академічна доброчесність. <ul style="list-style-type: none"> • Дотримання стандартів і принципів академічної доброчесності. • Основні види порушень академічної доброчесності та відповідальність • Дотримання академічної доброчесності здобувачами, науково-педагогічними та науковими працівниками. 	2
	Разом	8

Тематичний план практичних занять:

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Наука як фундаментальна система знань та дослідницька діяльність. Основні засади наукового дослідження: наукова картина світу та філософські засади.	4

	<ul style="list-style-type: none"> • Виникнення науки та закономірності її розвитку. • Охарактеризуйте основні етапи формування науки. • Логіка розвитку науки. • Загальні моделі динаміки науки у сучасній філософії. • Основні засади наукового дослідження • Наукова картина світу. 	
2.	<p>Виникнення науки та закономірності її розвитку. Класична раціональність і неklasична наука.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Виникнення, еволюція та закономірності розвитку науки. • Наукове пізнання та основні етапи розвитку науки. Проведіть періодизацію розвитку науки. • Логіка розвитку науки та загальні моделі динаміки науки. • Т. Кун, наукові революції та зміна типів раціональності. Структура наукової революції • Криза класичного раціоналізму. Вкажіть симптоми кризи й пошуки виходу з неї. • Постнекласична наука як новий гуманістичний образ науки. • Динаміка науки як процес породження нового знання. 	4
3.	<p>Метод, методологія та методологічні системи. Пізнання як предмет філософського аналізу.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основні функції методу, методології та методологічної системи. • Вибір напрямку і теми наукового дослідження • Визначте предмет і об'єкт дослідження. Мету і завдання дослідження • Послідовність та етапи виконання наукових досліджень • Який взаємозв'язок практики з науковим пізнанням дослідження? • Пізнання як предмет філософського аналізу. 	4
4.	<p>Загально-філософські питання наукової методології та методів наукового пізнання.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проблема реальності. • Проблема методу. • Проблема істини. • Яка існує проблема реальності: Чи можливо пізнати об'єктивну реальність? Якщо так, то як? Які існують проблеми методу: Які методи найбільш ефективні для наукового пізнання та які критерії для вибору методів? <ul style="list-style-type: none"> • Які існують проблема істини: Що таке істина та які її критерії? 	4
5.	<p>Наука як продуктивна сила.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Яка роль науки у розвитку продуктивних сил? • Наука як джерело нових технологій. • Наука як основа інновацій. 	4
6.	<p>Зміна типів наукової раціональності . Сучасні концепції розвитку науки.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сцієнтизм та антисцієнтизм. Сучасна проблематика. • Екстерналізм та інтерналізм. 	4

	<ul style="list-style-type: none"> • Кумулятивізм та плюралізм. • Нормативізм та дескриптивізм. • Дайте характеристику концепції С. Тулміна як спроби подолання контрверзи екстерналізм –інтерналізм. • Охарактеризуйте анархічну теорію пізнання П. Фейєрабенда. • Сучасна наука в умовах глобалізації та інформаційного суспільства. 	
7.	<p>Концептуально-методологічний простір аналізу раціонального пізнання.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Історико-філософська ретроспектива аналізу раціонального пізнання. • Вкажіть проблему істини. Принцип конкретності істини. • Диференціації пізнавального ставлення до світу і типи пізнання. • Раціональність як історико-науковий феномен. Раціональність як логіко-методологічний прийом. Раціональність як світогляд. • Загальний стан думки у раціональному пізнанні. • Які особливості формування понять, суджень і умовиводів у структурі сходження від абстрактного до конкретного? 	4
8.	<p>Технологія проведення наукових досліджень. Рівні та методи наукового дослідження.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Стадії та етапи науково-дослідного процесу. • Методика дослідження: зміст та принципи розробки, формування мети та результати наукових досліджень • Методика роботи з поняттями. • Дайте характеристику загальнологічним методам досліджень. • Охарактеризуйте методи теоретичного дослідження, методи емпіричного дослідження. 	4
9.	<p>Морально-етичні аспекти розвитку сучасної науки.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Етика як наука про мораль. • Моральний вибір і моральна відповідальність. • Що передбачає професійна відповідальність ученого? 	2
10.	<p>Академічна доброчесність.</p> <ul style="list-style-type: none"> • В чому полягає дотримання стандартів і принципів академічної доброчесності? • Які основні види порушень академічної доброчесності та відповідальність? • Дотримання академічної доброчесності здобувачами, науково-педагогічними та науковими працівниками. 	4
11.	Підсумковий модульний контроль	2
	Разом	40

Самостійна робота

№/ зп	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Філософія та методологія науки .	

1.	Підготовка до практичних занять: теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	14
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
2.1.	Наука як фундаментальна система знань та дослідницька діяльність. Основні засади наукового дослідження: наукова картина світу та філософські засади. <ul style="list-style-type: none"> • Роль науки як системи знань у розвитку людства. • Основні етапи наукового дослідження. • Переваги та недоліки науки як системи знань. • Охарактеризуйте основні філософські засади науки. 	2
2.2.	Виникнення науки та закономірності її розвитку. Класична раціональність і неокласична наука. <ul style="list-style-type: none"> • Фактори, які впливають на розвиток науки. • Перспективи розвитку науки. • Основні етапи розвитку науки. • Переваги та недоліки класичної раціональності і неокласичної науки. 	2
2.3.	Метод, методологія та методологічні системи. Пізнання як предмет філософського аналізу. <ul style="list-style-type: none"> • Особливості застосування методів пізнання в різних формах пізнання. • Проблеми та перспективи розвитку методу, методології та методологічної системи. • Перспективи розвитку методу, методології та методологічної системи. 	2
2.4.	Загально-філософські питання наукової методології та методів наукового пізнання. <ul style="list-style-type: none"> • Роль наукової методології у науковому пізнанні. • Проблеми та перспективи розвитку наукової методології. • Фактори, які впливають на вибір методів наукового пізнання. • Перспективи розвитку методів наукового пізнання. 	2
2.5.	Наука як продуктивна сила. <ul style="list-style-type: none"> • Розкрийте роль науки в розвитку продуктивних сил. • Охарактеризуйте основні форми включення науки в продуктивні сили. • Переваги та недоліки включення науки в продуктивні сили. • Форми включення науки в продуктивні сили. • Перспективи розвитку науки як продуктивної сили. 	2
2.6.	Зміна типів наукової раціональності . Сучасні концепції розвитку науки. <ul style="list-style-type: none"> • Фактори, що впливають на зміну типів наукової раціональності. • Переваги та недоліки різних типів наукової раціональності. • Перспективи розвитку наукової раціональності. 	2

	<ul style="list-style-type: none"> • Сучасний стан наукової раціональності. • Особливості зміни типів наукової раціональності в історії науки. 	
2.7.	Концептуально-методологічний простір аналізу раціонального пізнання. <ul style="list-style-type: none"> • Фактори, які впливають на ефективність раціонального пізнання. • Перспективи розвитку раціонального пізнання. • Проблеми, які виникають у процесі раціонального пізнання. • Дайте оцінку сучасного стану раціонального пізнання. 	2
2.8.	Технологія проведення наукових досліджень. Рівні та методи наукового дослідження. <ul style="list-style-type: none"> • Основні рівні наукового дослідження. • Охарактеризуйте основні методи наукового дослідження. • Етапи проведення наукового дослідження. • Основні вимоги до наукового дослідження. 	2
2.9.	Морально-етичні аспекти розвитку сучасної науки. <ul style="list-style-type: none"> • Міжнародні документи, які регулюють етику наукових досліджень. • Етичні проблеми, що виникають у зв'язку з розробкою застосуванням нових технологій(біотехнології, нанотехнології, штучний інтелект, тощо). • Етичні проблеми, пов'язані з публікацією наукових досліджень. • Механізми забезпечення дотримання етики наукових досліджень. 	4
2.10.	Академічна доброчесність. <ul style="list-style-type: none"> • Нормативна база академічної доброчесності. • Академічна доброчесність та академічна нечесність. • Основні види порушень академічної доброчесності (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво тощо). • Плагіат та його форми. • Академічна антиплагіатна культура. 	4
3.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	4
	Разом	42

Індивідуальні завдання підготовка доповідей, рефератів, фіксованих виступів, доповідей та виступів на засіданнях круглого столу, конференціях, публікація тез і статей.

Нагадуємо: Ваші роботи підлягатимуть перевірці на відсутність плагіату відповідно до Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету

https://www.pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/88o0ZHjaf3yP9IvQe51EoRkqhgN3UWIo b7oh41np.pdf

Перелік питань, який повинен засвоїти здобувач освіти при вивченні навчальної дисципліни

1. Сутність методології наукового дослідження.

2. Співвідношення філософії і методології науки.
3. Антична філософія про науковий метод.
4. Розвиток уявлень про метод в філософії Нового часу.
5. Співвідношення методів теоретичного та емпіричного пізнання.
6. Наукові методи в соціально-гуманітарному пізнанні.
7. Загальна характеристика методів науки.
8. Предмет методології науки.
9. Класифікація методів.
10. Взаємодія методології з іншими дисциплінами.
11. Співвідношення рівнів сенситивного та раціонального пізнання.
12. Загальна характеристика природи і структури наукової теорії.
13. Структура наукових теорій.
14. Основні функції наукової теорії. Пояснення і розуміння як наслідок комунікативності науки.
15. Вплив феномену філософії в науковому пізнанні.
16. Контекст відкриття і контекст обґрунтування його результатів
17. Особливості науки як системи знань, культурного та цивілізаційного феномена.
18. Головні ознаки науки як дослідницької діяльності.
19. Проаналізуйте історію науки як низку глобальних наукових революцій, у яких постали певні типи наукової раціональності.
20. Роль засад наукового знання – норм, наукової картини світу.
21. Особливості постнекласичного типу наукової раціональності та відповідних методологій наукового дослідження.
22. Основні положення логічного позитивізму як методологічної програми.
23. Зміст формальних теорій підтвердження та пояснення.
24. Зміст редукціонізму як методологічної настанови.
25. Критерії демаркації між наукою та не-наукою: верифікація і фальсифікація.
26. Наукова категорія.
27. Наукова теорія, наукова гіпотеза
28. Етика вченого і її значення в науковій діяльності.
29. Наслідки глобалізації. Імперативи відповідальності вченого в умовах глобалізації
30. Концепція психоаналізу.
31. Методологічна концепція логічного аналізу.
32. Емпіричний редукціонізм "Віденського гуртка".
33. Методологічна концепція лінгвістичного аналізу.
34. Концепції наукового раціоналізму. Критичний раціоналізм К.Поппера. Фалібілізм. Принцип фальсифікаціонізму.
35. Методологія науково-дослідницьких програм І.Лакатоса.
36. Концепції історизму та наукових революцій Т.Куна.
37. Концепція релятивізму. "Методологічний анархізм" П.Фойерабенда
38. Концепція реалізму. Сучасна феноменологія.
39. Сутність та структура пізнавального процесу. Суб'єкт і об'єкт пізнання.
40. Наукове пізнання і світогляд вченого. Наука і філософія, наука і релігія, наука і мистецтво.
41. Критерії науковості пізнання. Наука і псевдонаука.

42. Методологія системного підходу - розкриття цілісності об'єкта як системи.
43. Самоорганізація. Синергетика.
44. Методологія причинності та детермінізму.
45. Методологія єдності теоретичного та емпіричного – принцип цілісності структури дослідження, практичної перевірки пізнавальних проблем.
46. Емпіричний та теоретичний рівні пізнання: їх змістовні та методологічні особливості.
47. Структура і методи емпіричного дослідження. Експеримент і дані спостереження.
48. Структура і методи теоретичного дослідження. Основні форми наукового пізнання.
49. Розвиток науково-медичного пізнання: історія та сучасні проблеми.
50. Поняття наукової картини світу. Історичні типи наукових картин
51. Специфіка і перспективи сучасних NBIC технологій.

Форма підсумкового контролю успішності навчання підсумковий модульний контроль (ПМК). Ця форма підсумкового контролю полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу з навчальної дисципліни на підставі поточного контролю та виконаних індивідуальних завдань на останньому занятті. ПМК здійснюється по завершенню вивчення програмного матеріалу модуля з дисципліни і проводиться, як правило, на останньому занятті модуля

Система поточного та підсумкового контролю

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/6Tdcp23hyEkS7hqbjXdxvURg4ZBljhCLVpOoU.pdf

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти ПДМУ

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність з модуля (А * 24)	Бали за ПМК з модуля (А * 16)	Бали за модуль та/або екзамен (А * 24 + А * 16)	Категорія	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F	2 незадовільно
2,1	50	34	84	FX	
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		

2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122	E	3 задовільно
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		
3,25	78	52	130	D	
3,3	79	53	132		
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140	C	4 добре
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150		
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160	B	
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180	A	5 відмінно
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється на підставі суми поточної успішності здобувача вищої освіти та оцінки, отриманої за ПМК. Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності **складає 72 бала**.

Результат підсумкового модульного контролю оцінюється у балах. Варіант завдання до ПМК складається із трьох рівнів. Питання 1 рівня (6 тестів) за кожен тест 5 балів (максимальна кількість балів за рівень - 30). Питання 2 рівня оцінюються за кожне з

питань по 10 балів (максимальна кількість балів за рівень - 30). Питання 3 рівня (теоретичне питання) оцінюється в 20 балів.

Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю складає 80 балів. Мінімальна кількість балів підсумкового модульного контролю, за якої контроль вважається складеним, є 50 балів

Здобувачі освіти, які під час навчання мають середній бал успішності від 4,5 до 5,0, звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку.

Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критеріями оцінювання

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобув знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Методи навчання

При оцінюванні роботи здобувача освіти протягом семестру враховується: відвідування занять; активна участь на практичному занятті; вивчення основної та додаткової літератури; самостійна робота, виконання індивідуальних завдань, підготовка доповідей та проектів, гейміфікація, аналіз помилок, брейнстормінг, коментування, оцінка (або самооцінка) дій учасників, дискусія із запрошенням фахівців, ділова (рольова) гра,

майстер-класи, метод ментальних карт, моделювання, експерименти, пошук і дослідження, навчальні дискусії, проблемні ситуації, проблемний (проблемно-пошуковий) метод, професійно-орієнтовані ділові ігри, тренінги індивідуальні та групові (як окремих, так і комплексних навичок), робота в малих групах, метод аналізу і діагностики ситуації, метод проєктів, навчальні дискусії, моделювання, пошук і дослідження, метод інтерв'ю (інтерв'ювання), творчі завдання, публічний виступ, скрайбінг.

Методи контролю

Методами контролю є поточний контроль, оцінка виконання самостійної роботи за темами, підсумковий контроль, усне індивідуальне опитування, письмовий тестовий контроль, індивідуальні завдання, студентські презентації.

Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма.
2. Плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи здобувачів освіти.
3. Силабус.
4. Список підручників, навчальних і навчально-методичних посібників та іншої навчальної літератури, рекомендованої при вивченні дисципліни.
5. Електронні версії мультимедійних презентацій лекцій.

Рекомендована література:

Базова:

1. Дубініна В. О. Формування герменевтичної парадигми в німецькій філософії XIX-XX ст...: моногр. Харків: Видавництво ФОП Панов А.М., 2020, 360 с.
2. Ємельяненко Г.Д., Абизова Л.В., Мозговий Л.І. Дубініна В. О. Філософія освіти і науки Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, аспірантів та викладачів філософських дисциплін.- Слов'янськ, 2019.- 365 с.
3. L. Abugova N. Yemeljanenko V. Dubinina Philosophy of education and science Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, факультету підготовки іноземних студентів.- Слов'янськ, 2019.- 209 с.
4. Навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни «Організація та методологія наукових досліджень» для аспірантів (здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії) / уклад.: О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2019. – 140 с.
5. Вайнберг Стівен. Пояснюючи світ. Історія сучасної науки. К.: «Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. - 352 с.
6. Галіченко М. В., Поліщук І. Є. Хрестоматія з історії та філософії науки. Херсон, 2018. 158 с.
7. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 255 с.
8. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник для студентів і магістрів усіх спеціальностей. К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. - 387 с.
9. Кузь О. М., Чешко В. Ф.. Філософія науки: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. - 172 с.

Допоміжна

1. Дубініна В.О. Розвиток філософської герменевтики в контексті історичних поглядів та предметної теорії Алексіуса Майнонга, Людинознавчі студії:

- збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.-2021.-вип. 43.- Дрогобич.-С.29-41.
2. Дубініна В.О. Герменевтична інтерпретація як порядок дискурсу, *International journal of innovative technologies in social science*, may, 4(25).Poland 2020. С.3-8.
 3. Дубініна В.О. Між психологією, феноменологією, логікою та метафізикою, філософський доробок Алексіуса Майнонга. Аналітично-інформаційний журнал Схід.- травень-червень, 2020. Випуск 3 (167), Київ. – С. 11-15.
 4. Тімченко О. П. (2018). Логіко–філософські особливості теорії пізнання у вітчизняній філософії як специфіка українського менталітету. *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. К. : «Видавництво «Гілея».* Вип. 137 (10).
 5. Філософія науки. Етика та методологія наукового дослідження: навч.-метод. Посіб. для підготовки докторів філософії. (2018). Запоріжжя: ЗДМУ. 76 с.
 6. Філософія науки. Підручник для аспірантів. (2018). К.: Центр учбової літератури. 218 с.
 7. Leydesdorff L. The Communication of Meaning in Social Systems. *Systems Research and Behavioral Science*. 2019. № 1.
 8. Блажевич Н. О. (2017). Науково-технічна революція та її вплив на розвиток науки. *Вісник ХНАДУ*. Вип. 77. С. 25-29.
 9. Дескриптивність нелінійного теоретичного знання.. Людина в складному світі (2018).Суми: Університетська книга. С. 177-198.
 10. Семенюк Едуард. (2017). Філософія сучасної науки і техніки: підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 364 с.

Інформаційні ресурси

1. The Stanford Encyclopedia of Philosophy Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.philosophy.ru/en/>
2. Бібліотека ім. В. Вернадського Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.
3. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Електронний ресурс. Режим доступу: www.philsci.univ.kiev.ua
4. Інститут філософії ім. Г. Сковороди Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.filosof.com.ua>.
5. Філософська енциклопедія Станфордського університету. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://plato.stanford.edu/>

Наукові розробки співробітників кафедри:

1. Дубініна В. О.Формування герменевтичної парадигми в німецькій філософії XIX-XX ст. моногр.Харків: Видавництво ФОП Панов А.М.,2020, 360с.
2. Смеляненко Г.Д., Абизова Л.В., Мозговий Л.І.Дубініна В. О. Філософія освіти і науки Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, аспірантів та викладачів філософських дисциплін.- Слов'янськ, 2019.- 365 с.
3. L. Abysova H. Yemelianenko V. Dubinina Philisophy of education and science Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, факультету підготовки іноземних студентів.- Слов'янськ, 2019.- 209 с.
4. Дубініна В.О. Розвиток філософської герменевтики в контексті історичних поглядів та предметної теорії Алексіуса Майнонга, Людинознавчі студії: збірник

наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.-2021.-вип.43.- Дрогобич.-С.29-41

5. Дубініна В.О. Герменевтична інтерпретація як порядок дискурсу, International journal of innovative technologies in social science, may, 4(25).Poland 2020. С.3-8.
6. Дубініна В.О. Між психологією, феноменологією, логікою та метафізикою, філософський доробок Алексіуса Майнонга. Аналітично-інформаційний журнал Схід.-травень-червень, 2020. Випуск 3 (167), Київ. – С. 11-15.

Розробник:

Доктор філософських наук, доцент

Віра ДУБІНІНА